

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

23 жовтня 2003 року

№30 (2644)

8 жовтня цього року НТУУ «КПІ» відвідала делегація Міністерства освіти і культури Фінляндії у складі 4-х осіб на чолі з Державним секретарем паном Марком Лінном.

Делегацію супроводжувала Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Фінляндія в Україні пані Лаура Рейніла та співробітники Посольства Фінляндії в Україні – перший секретар Посольства пані Ейла Легтіуро, радник з питань освіти, науки і культури пані Енні Кор'юс та представники Міністерства освіти і науки України заступник директора департаменту міжнародного співробітництва пан В.П.Шик та пані О.Г.Котова.

Проректор з міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» проф. С.І. Сидоренко ознайомив гостей з історією, сьогоденним станом університету та перспективами його розвитку. Було підкреслено, що НТУУ «КПІ» відкритий для співробітництва і вітає співпрацю конкретних професорів у визначених сферах співпраці. Зазначено, що група студентів факультету лінгвістики вже протягом кількох років на засадах факультативу вивчає фінську мову. Викладачем є відомий лінгвіст проф. К.М.Тищенко. Вис-

ловлене сподівання на те, що представники університетів Фінляндії приєднаються до цієї співпраці, яка вже розпочата вченими НТУУ «КПІ» з партнерами країн балтійсько-го регіону, зокрема Швеції, Естонії.

з'язки з фінською стороною. Він відзначив, що на базі НТУУ «КПІ» вже проведена низка заходів, які сприяють зближенню громадян Фінляндії та України, зокрема дві міжнародні конференції, присвячені 150-річчю фінського епо-су «КАЛЕВАЛА» та 100-річчю його українського перекладу, який здійснив у 1901 році професор Тимченко.

Під час бесіди Надзвичайний і Повноважний Посол Фінляндії в Україні пані Лаура Рейніла висловила ідею проведення наступного року в межах відзначення 50-річчя встановлення поворотних зв'язків між Києвом та Тампере семінару за участі вчених технічних університетів м. Тампере, Хельсінкі та НТУУ «КПІ» з метою визначення пріоритетних напрямів співпраці, розширення та поглиблення взаємовигідного співробітництва. НТУУ «КПІ» та товариство «Україна – Фінляндія» розраховують на підтримку цієї ідеї також Київською міською державною адміністрацією, до якої буде підготовлено відповідне звернення.

Инф. «КП»

ВІЗИТ ДЕЛЕГАЦІЇ З ФІНЛЯНДІЇ

Делегація Міністерства освіти і культури Фінляндії під час переговорів

В Державному політехнічному музеї при НТУУ «КПІ»

Для членів делегації з Фінляндії було приємно почути вітання фінською мовою, яке проголосив керівник Управління міжнародних зв'язків проф. Б.А.Циганок, який є президентом товариства «Україна – Фінляндія», що на громадських засадах підтримує

вують на підтримку цієї ідеї також Київською міською державною адміністрацією, до якої буде підготовлено відповідне звернення.

На засіданнях Вченої та адміністративної рад

На початку засідання Вченої ради, яке відбулося 13 жовтня, ректор університету академік НАН України М.З.Згуровський від імені Вченої ради тепло привітав із ювілейним днем народження професора Ю.М.Калніболотського.

Першим питанням порядку денного засідань Вченої та адміністративної рад було заслухано доповідь проректора з навчально-виховної роботи доц. Г.Б.Варламова про підсумки літньої екзаменаційної сесії 2002-2003 навчального року та завдання на новий навчальний рік. Напередодні проведення сесії за невиконання графіка навчального процесу було відраховано близько 100 студентів, після сесії на більшості факультетів та в інститутах було витримано строки перездачі академзаборгованості. Порівняно із минулим роком зросла кількість студентів, що своєчасно здали екзамен, процент відмінників також дещо зріс. Дещо знизилась кількість студентів, що склали сесію незадовільно, але зросла кількість «трійошників». За наслідками сесії близько 5% студентів відраховано з університету.

Проректор Г.Б.Варламов визначив такі завдання на наступний навчальний рік: підвищення рівня організаційної роботи та рівня успішності студентів, в тому числі за рахунок посилення ролі атестації, використання сучасних інформаційних технологій, заохочення студентів-відмінників тощо. Було запропоновано посилити роботу зі студентами, які

навчаються на умовах контракту, рекомендовано впроваджувати на новому і якісному рівні етичне та естетичне виховання. Як визначив ректор університету проф. М.З.Згуровський при обговоренні даного питання, одним із першочергових завдань є також посилення відповідальності студентів за скоєні правопорушення, є необхідність поліпшувати якість навчальної роботи. Викладачам слід більше енергії та зусиль спрямовувати на роботу з успішними, а не із відстаючими студентами. При обговоренні значну увагу було приділено вирішенню питань соціально-правового характеру стосовно організації навчання та поселення студентів у гуртожитки. Факультетам та інститутам було рекомендовано розглянути результати літньої екзаменаційної сесії, проаналізувати стан із поселенням та дотримання студентами правил проживання в гуртожитках. М.З.Згуровський звернувся із проханням до завідувачів кафедр, деканів факультетів та директорів інститутів більш принципово ставитись до студентів-правопорушників тому що ліберальне або неадекватне відношення до скоєних вчинків негативно впливає на студентське середовище і може призводити до їх поширення.

Другим питанням порядку денного засідання Вченої ради було заслухано та прийнято до відома інформацію першого проректора з навчальної роботи професора

Ю.І.Якименка про новий порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників і внесення відповідних змін до статуту НТУУ «КПІ». Щодо даного питання найближчим часом буде видано відповідний наказ. Необхідні зміни до статуту було затверджено рішенням конференції трудового колективу, яка відбулася у квітні.

Вченою радою було обговорено та підтримано заходи з приводу захисту прав освітан у зв'язку із підготовкою до прийняття Верховною Радою України закону про бюджет на 2004 рік. До складу групи, що готуватиме від імені університету звернення з цього приводу до Верховної ради та Кабінету Міністрів було включено професорів Ю.І.Якименка і А.П.Тузова. М.З.Згуровський подякував народним депутатам М.А.Павловському та М.К.Родіонову за активну позицію у підтримці ініціатив Київської політехніки щодо захисту прав освітан.

За поданням проректора з наукової роботи проф. М.Ю.Ільченка було рекомендовано зарахувати до докторантури університету доц. В.В.Калюжну.

За доповіддю голови конкурсних комісій професора В.І.Шеховцова було затверджено рекомендації конкурсних комісій про призначення на вакантні посади завідувачів кафедр: загальної і теоретичної фізики – проф. В.М.Локтева, теплоенергетичних установок, теплових та атомних

станцій – проф. Л.О.Кесову, прикладної математики – проф. О.А.Молчанова, теорії, практики та перекладу німецької мови – доц. Г.Л.Лисенко.

За поданням голови експертно-правової комісії проф. Ю.Ф.Зінковського на здобуття Державних стипендій видатним діячам освіти і науки було представлено професорів О.А.Крупну та С.П.Дорошенка, прийнято рішення присвоїти почесне звання «Заслужений професор НТУУ «КПІ» проф. Ю.Г.Дашкієву.

На засіданні адміністративної ради було прийнято до відома доповідь начальника навчально-методичного управління проф. В.І.Шеховцова про стан та готовність аудиторного фонду університету до експлуатації в новому 2003-2004 навчальному році. Було відзначено, що в цілому університет, завдяки зусиллям майже всіх факультетів та інститутів, краще ніж у попередні роки підготувався до нового навчального року. Так, спільно зі службами, було відремонтовано більше трьохсот із 423 навчальних аудиторій, проводиться поточний моніторинг їх стану.

Наприкінці засідання адміністративної ради було також обговорено та прийнято до відома доповідь проректора М.В.Печеника про підготовку матеріально-технічної бази університету, в тому числі навчальних корпусів та гуртожитків, до експлуатації в осінньо-зимовий період 2003-2004 р.

Ю.Москаленко

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Гості з Фінляндії**

На засіданнях...

2 **Наукові журнали КПІ**

Партнерство

3 **Олімпійці з фізтеху**

До 100-річчя академіка

В.Є.Лашкарьова

4 **Літня практика на «Запоріжсталі»**

Створено Китайську студентську спілку

Унікальна книга

Поміркуйте!

М.Ю.Льченко

Всі знають, що в НТУУ "КПІ" видавалися і видаються різноманітні за тематикою наукові журнали. Щоб отримати інформацію про ці журнали, так би мовити, з перших рук, наш кореспондент Я.Мельник зустрівся з проректором з наукової роботи членом-кореспондентом НАН України М.Ю.Льченком.

— Шановний Михайле Юхимовичу, скажіть, будь ласка, коли започатковано видання наукових журналів у КПІ? Розкажіть якісь цікаві факти з історії їх видання.

— 17 листопада 1900 року директор КПІ В.Л. Кирпичов звернувся до Департаменту торгівлі і мануфактур щодо дозволу видавати наукові праці інституту. В цьому поданні, зокрема, зазначалося: «Совет сверенного мне институ признал своевременным начать с будущего гражданского года издание особого журнала при институте под названием «Известия Киевского политехнического института императора Александра II». В этом журнале предлагается печатать научные труды профессоров, преподавателей, а иногда и посторонних институту лиц... Прилагаю при сем подробную программу предполагаемого издания, имею честь покорнейше просить Ваше превосходительство не отказать ходатайствовать перед его высокопревосходительством господином министром финансов о разрешении такого издания».

Наведений текст ілюструє картину народження першого наукового журналу. З перших років видання у цьому журналі передбачалися два розділи. В офіційному розділі публікувалися урядові рішення, що стосувалися КПІ, інформація щодо діяльності Ради інституту, програм і навчальних планів, надходжень книг у бібліотеку, річний звіт про діяльність інституту тощо. В неофіційному розділі друкувалися праці професорів, викладачів, лаборантів і студентів. За рік випускалося три номери журналу, що мали вартість річної передплати 5 рублів. Навчальний персонал отримував журнал безкоштовно, а студенти КПІ та інших інститутів — за половину ціни. Автори статей отримували безкоштовно від 50 до 100 копій своїх статей. Офіційний розділ видавався під редак-

Наукові журнали КПІ

цією директора інституту або секретаря Ради інституту. Для редагування неофіційного розділу Рада обирала трьох редакторів, при цьому щорічно здійснювалась ротация одного з них, який мав найбільший термін цього обрання. Першими редакторами «Известий КПІ» були: М.П. Чирвинський — редактор природничо-історичного відділу, М.І. Коновалов — редактор фізико-хімічного відділу, В.Л. Кирпичов — редактор інженерно-механічного відділу.

Журнал «Известия Киевского политехнического института» випускався аж до 60-х років минулого сторіччя, а потім були започатковані і впродовж майже 30 років випускались тематичні журнали під назвою «Вісник КПІ». Щорічно випускалося по одному випуску. Кожен журнал складався з 8 — 10 тематичних напрямів. Координацію видання вісників КПІ впродовж всього цього періоду здійснював доцент В.С. Підлипський.

— Які журнали видаються в НТУУ «КПІ» сьогодні? Охарактеризуйте їх тематичну спрямованість.

— З 1997 р. основним багатопрофільним науковим виданням КПІ є журнал «Наукові вісті НТУУ «КПІ»», що має 10 тематичних напрямів і випускається 6 разів на рік згідно з рішеннями Вченої ради університету. Головний редактор журналу — академік НАН України М.З. Згуровський. Одночасно за ініціативою низки факультетів в нашому університеті видається ще ряд тематичних журналів конкретної спрямованості. Серед них продовжують традиції вісників минулого десятиріччя «Вісник НТУУ «КПІ». Машинобудування» (гол. редактор проф. М.І. Бобир); «Вісник НТУУ «КПІ». Приладобудування» (гол. редактор проф. Г.С. Тимчик); «Вісник НТУУ «КПІ», серія «Гірництво» (відп. редактор проф. В.Д. Воробйов); «Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка» (гол. редактор проф. Б.В. Новіков); продовжує 46-річну історію свого видання журнал «Известия высших учебных заведений. Радиоэлектроника» (гол. редактор проф. Я.К. Трохименко; започаткував свою діяльність у 1995 р. науково-технічний журнал «Електроніка і зв'язь» (гол. редактор чл.-кор. НАНУ Ю.І. Якименко); з 2000 р. під редакцією проф. І.В. Недина вийшло 12 номерів журналу «Енергетика: економіка, технології, екологія», а також 6 випусків збірника

«Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні» (відп. редактор проф. В.І. Найденко); спільно з Академією інженерних наук видається науково-технічний та громадський часопис «Вісті Академії інженерних наук України» (гол. редактор проф. П.М. Таланчук); з 2002 р. почали випускатися міжнародний науково-технічний журнал «Системні дослідження та інформаційні технології» (гол. ред. акад. НАН України М.З. Згуровський) і збірник «Дослідження з історії техніки» за ред. д.т.н. Л.О. Гриффена»; у 2003 р. вийшов перший номер журналу «Технологія і техніка друкарства» (гол. ред. проф. П.О. Киричок).

— Тепер декілька запитань до Вас як до заступника головного редактора журналу «Наукові вісті НТУУ «КПІ». Михайле Юхимовичу, розкажіть, будь ласка, як виникла ідея створення цього журналу? Що спонукало до його створення?

— Незважаючи на існування наукових журналів і збірників, які видавалися окремими підрозділами університету до 1997 р., ці видання, звичайно, не охоплювали всі основні напрямки роботи підрозділів університету. Тож у багатьох науковців виникали труднощі з опублікуванням результатів своєї наукової роботи. Саме тому і виникла ідея заснування багатопрофільного загальноуніверситетського науково-технічного журналу для сприяння плідній науковій роботі викладачів, науковців, докторантів, аспірантів та здобувачів наукових ступенів університету (Наказ № 2-81 від 18 травня 1997 р.). Крім того, створення такого журналу мало на меті інформувати наукову громадськість про напружену роботу і рівень наукових досягнень фахівців нашого університету.

Перший науковий журнал КПІ, 1901 р.

26 вересня 1997 р. журнал «Наукові вісті НТУУ «КПІ»» отримав Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (серія КВ №2863), а в грудні того ж року вийшов друком його перший номер.

У 1998 та 1999 рр. друкувалося по 3 номери журналу на рік, а з 2000 р. його періодичність становить 6 номерів. Наклад кожного номера — 250 примірників. Десять тематичних розділів, за якими в журналі друкуються статті, охоплюють основні напрями наукової діяльності університету.

Журнал «Наукові вісті НТУУ «КПІ»» внесено до «Каталогу періо-

дичних видань України» і з 2000 р. він розповсюджується за передплатою.

Журнал включено до переліку наукових фахових видань, що їх затверджує ВАК України, за такими галузями: фізико-математичні науки, хімічні науки, технічні науки, економічні науки. За роки свого існування у 30 його номерах опубліковано 720 наукових статей, авторами яких стали 1403 науковці, з яких 1070 —

здобувачам наукових ступенів із врахуванням передбачуваного терміну захисту дисертації.

— Розкажіть, будь ласка, про тих фахівців, які готують номери журналу до друку.

— Статті, що надходять до редакції, оформлені у відповідності до вимог журналу і ВАК України. Рецензуються вони докторами наук «КПІ» або, в разі потреби, фахівцями з інших вузів чи наукових установ. Зміст чергового номера розглядається редколегією журналу і затверджується Вченою радою університету.

До складу редакційної колегії журналу входять: 20 докторів фізико-математичних наук, 6 докторів хімічних наук, 27 докторів технічних наук, 7 докторів економічних наук і один доктор філософських наук. Серед них — 6 академіків НАНУ і 7 членів-кореспондентів НАНУ.

Вирішення організаційних питань, редагування рукописів, читання верстки та виготовлення макету здійснює колектив редакції журналу в складі відповідально-го секретаря професора Г.Ф. Бублика, який

доклав значних зусиль як до створення самого журналу, так і до підбору його кадрів, секретаря редакції Л.Д. Калько, редакторів В.Г. Мельника і А.В. Корчагіної, коректора Я.В. Мельника та двох спеціалістів з комп'ютерної верстки — О.М. Нестеренко і О.С. Фрадіна.

— Михайле Юхимовичу, розкажіть, будь ласка, про перспективи журналу. Чи планується в майбутньому започаткування якихось рубрик чи нововведень?

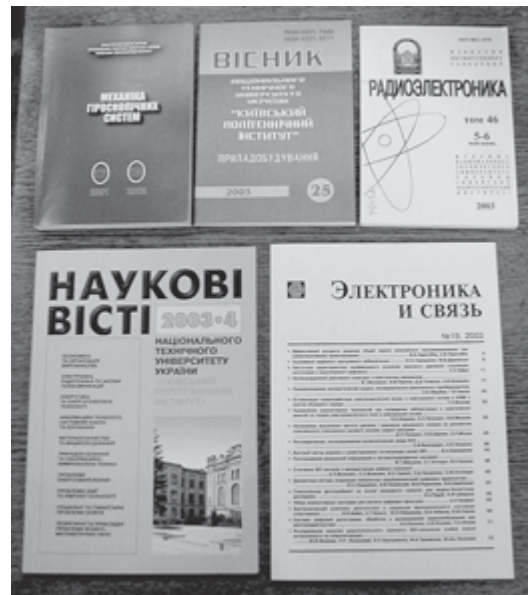
— Так. У майбутньому планується відкрити нову рубрику, пов'язану з біотехнічними технологіями та медичним приладобудуванням. Є наміри щодо організації взаємодійних із закордонними науково-технічними організаціями, що дозволяло б друкувати журнал іншими мовами, зокрема англійською.

— Чи не планується відкриття сайту в Інтернеті, де можна було б ознайомитися із змістом свіжого та попередніх номерів?

— Дійсно, такі наміри в нас є. Сьогодні проводиться підготовка до цього, зокрема, архівуються і зберігаються в редакції електронні версії макетів номерів журналу, які вже вийшли друком.

Деяку інформацію щодо тематики наукових статей журналу і правил оформлення та подання рукописів вже зараз можна знайти в Інтернеті на університетському сайті.

— Дякую за цікаву розповідь.

Наукові журнали НТУУ «КПІ», 2003 р.

працівники нашого університету, а інші 333 автори представляють США, Росію, Німеччину, Італію, Грузію, Казахстан, Польщу. Українські вчені — автори статей нашого журналу — працюють більше як у 20 містах України.

Рівень журналу за ці 6 років істотно підвищився, він отримав загальнодержавне визнання і користується великою популярністю серед науковців інших навчальних установ та наукових закладів.

— Чи підтримує журнал зв'язки з іншими науковими виданнями? З якими?

— Так, звичайно. Це, перш за все, більшість університетських видань, а також наукові видання інших вузів та організацій, зокрема Інституту кібернетики НАНУ та Інституту космічних досліджень (журнал «Проблеми інформатики і управління»), Інституту проблем міцності НАНУ (журнал «Проблеми прочності») та ін.

— Чи доводилося «стояти в черзі», аби надрукуватися в журналі «Наукові вісті НТУУ «КПІ»»?

— Як показав шестирічний досвід, середній термін від моменту подання рукопису статті в редакцію до її виходу друком становить 6–8 місяців. Значною мірою це залежить від якості самого матеріалу, тобто чи потребує він додаткового доопрацювання згідно із зауваженнями рецензентів. Крім того, пріоритет надається аспірантам, докторантам та

ПАРТНЕРСТВО

ММІ: співпраця з німецькими колегами

3 4 по 10 жовтня 2003 р. в ММІ перебував доцент фіз.-мат. наук Ф.Лаугвіц з інституту механіки університету ім. Отто-фон-Геріке (м. Магдебург, Німеччина). Доцент Ф.Лаугвіц прочитав 5 годин лекцій на теми «Адаптроніка — виклик традиційному машинобудуванню» та «Нові методи вимірювання вібрацій та шуму» для студентів IV та V курсів спеціальності «Динаміка і міцність машин», на яких, крім студентів, були присутні магістранти та викладачі. Лектор відповів на численні питання слухачів. Лекції супроводжувалися демонстрацією відеоматеріалів з курсу адаптроніки. Крім того, було уточнено тему магістерської роботи атестаційної роботи магістранта О.Халімона та намічено експерименти, які мають бути виконані під час перебування названого магістранта в університеті ім. Отто-фон-Геріке в 2004 р.

Ф.Лаугвіц також провів дискусії з провідними вченими ММІ та кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів. За результатами цих зустрічей розроблений дворічний робочий план спільної наукової роботи.

Інф. «КПІ»

Лекція доцента Ф.Лаугвіца

Конференція представників ВНЗ Німеччини та України

11–14 жовтня цього року у м. Сімферополі на базі Таврійського національного університету ім. В.І.Вєрнадського відбулась чергова конференція представників Спілки ректорів ВНЗ України та Конференції ректорів і президентів ВНЗ Німеччини.

На початку першого пленарного засідання учасників конференції привітав Надзвичайний і Повноважний Посол ФРН в Україні пан Дітмар Штюдемман. Від господарів вітання висловив ректор Таврійського національного університету проф. М.В. Багров.

За дорученням ректора від НТУУ «КПІ» в конференції взяли участь керівник УМЗ проф. Б.А.Циганок та директор ММІ проф. М.І.Бобир. Значну увагу на конференції було надано розвитку Болонського процесу. З доповіддю «Реформа вищої освіти в ФРН та Болонський процес» виступив Президент Конференції ректорів вищої школи ФРН проф. Петер Гетгенс. З української сторони з доповіддю «Реформування вищої освіти України та Болонський процес» виступив заступник Міністра освіти і науки України проф. М.Ф. Степко.

З доповіддю «Стан і перспективи німецько-української співпраці в сфері вищої освіти» виступила член Правління ДААД пані проф. Пезла Раушхофер, а д-р Мартін Зандхоп — керівник бюро ДААД в Києві, яке, до речі, розташоване на території НТУУ «КПІ», — поінформував про актуальні програми Німецької служби академічних обмінів.

Під час роботи секції «Співпраця в галузі природничих та технічних наук» представни-

ки НТУУ «КПІ» повідомили про розширення співпраці з університетами-партнерами в ФРН, про початок роботи спільного українсько-німецького факультету машинобудування. До речі, це вже третій спільний українсько-німецький факультет. Два інших працюють в Донецьку та Одесі. Причому німецьким партнером для всіх представників з України є університет ім. Отто-фон-Геріке м. Магдебург.

Тож під час виступу на засіданні секції, висловлюючи свої пропозиції, представники НТУУ «КПІ» зауважили, що варто було б розширити представництво німецьких університетів при створенні спільних факультетів. Одночасно було підкреслено, що створення подібних спільних факультетів є реальним наповненням Болонського процесу, адже фахівці з обох сторін узгоджують навчальні плани підготовки магістрів. Висловлено при цьому застереження, що при узгодженні навчальних планів в межах Болонського процесу кожен університет повинен мати право в межах 20%-30% самостійно вирішувати, які курси та в якому обсязі подавати. При викладанні конкретного курсу кожен професор також повинен мати можливість подавати студентам результати своїх наукових досліджень.

Наступна конференція представників спілки ректорів ВНЗ України та Конференції ректорів і президентів ВНЗ Федеративної Республіки Німеччина відбудеться 2005 року у Німеччині.

В.Г.Коваль

НИМИ ПИЩАЄТЬСЯ КІП

Сьогодні гість редакції – **Олександр Рибак**, другоккурсник ФТІ. Він розповідає про події X Міжнародної олімпіади з математики (Румунія), де разом з Андрієм Голевічем (ФТІ) успішно представляли НТУУ "КПІ" і здобули вагомий друге місце.

– **Відомо, що олімпіада щорік збирає багато учасників чи не з усіх континентів. Яким було цьогорічне представництво?**

– Змагалися 200 претендентів з 30 країн світу.

– **Які ще команди представляли Україну?**

– Вже традиційно – збірна КНУ, були хлопці з Одеського та Сумського університетів.

– **За яким регламентом працювали?**

– Змагалися два дні. Треба було розв'язати по 6 задач за 5 годин. Робоча мова – англійська, але це не створювало суттєвих перешкод.

– **Складні завдання?**

– Цікаві та різнопланові. Не потребували якогось спеціальних знань з інших дисциплін. Такі мені подобаються.

– **Тож ви набрали...**

168 балів із 240 можливих. Це найкращий результат для другого місця.

– **Які нагороди привезли додому?**

– Дипломи вручав особисто голова журі Джон Джейн (John Jaune), а ще отримали диски з ліцензійними версіями програмного забез-

ГОЛОВНЕ – РЕАЛІЗУВАТИ МОЖЛИВОСТІ

– **Хто ще з політехніків побував у Румунії?**

– Як члени журі, за персональним запрошенням оргкомітету працювали Марія Власенко, аспірантка Інституту математики, випускниця ФТІ, та Антон Мелліт, шестиккурсник ФТІ, неодноразовий призер цієї олімпіади. До речі, це велика честь – і особиста, і для країни, – коли студента запрошують працювати в журі. Опікувалася нами доц. О. Остапенко.

– **Хто фінансував поїздку?**

– Усі організаційні та фінансові клопоти взяло на себе керівництво ФТІ, за що їм величезне спасибі.

– **Які враження залишилися від подорожі?**

– Зазвичай робота на всьох турнірах дуже напружена, тож на дозвіллі часу практично не лишається. Цього разу крім грандіозних церемоній відкриття-закриття організаторам вдалося організувати цікаву екскурсію в Карпатський каньйон, там дуже гарна природа.

– **Як правило, до складу збірних входять студенти 2-3 курсів. Ви поїхали на олімпіаду зразу після першого. Не боязно було?**

– Я закінчив київський математичний лицей "Лідер". Найбільше задоволення для мене – розв'язувати математичні задачі. До НТУУ "КПІ" вступив тому, що тут навчається багато моїх друзів, мені тут подобається. Навесні мені вдалося вдало виступити на Всеукраїнській студентській олімпіаді з математики, тож, вважаю, в команду мене взяли заслужено.

– **Хто допомагає вам готуватися до змагань?**

– Працюю самостійно. Цьому мене навчили ще в лицей. Нині є багато друкованих спеціалізованих посібників, практично необмежені глибини Інтернету. Тож є усі можливості, треба лише уміти їх реалізувати.

Спілкувалася Н.Вдовенко

О. Рибак в актовому залі університету ім. Бабеша-Боліяї

печення для наукових досліджень, сувеніри від спонсорів. Надані програми дозволяють моделювати складні процеси та алгоритми.

Реальну можливість відвідати Бухарест і Прагу отримали студенти ФТІ. Саме там проходять регіональні та фінальні змагання з програмування АВМ.

В. Ткачук

Нещодавно закінчився всеукраїнський етап, підсумки якого підведені у Вінниці. Фізтех Київської політехніки представляли там 2 команди у складі Кирила Веденського, Володимира Гігіняка, Антона Мелліта, Володимира Нестерука, Олександра Рибак та Володимира Ткачука під опікою І.В.Жданової.

Цікаво, що вперше поза конкурсом виступали представники близького зарубіжжя – Московського та Гомельського держуніверситетів. Приїхали навіть школярі – з київського лицю "Лідер", а також гомельські та донецькі лицісти. Усім їм було цікаво: на яких таких задачах зростають київські таланти, адже саме фізтехи Київської політехніки минулого року виступили дуже вдало.

Запропоновані задачі, як завжди, не потребували спеціальних знань чи математичної підготовки.

Про перипетії боротьби розповідає безпосередній учасник, третьоккурсник **Володимир Ткачук**.

– **Що повинен уміти учасник такого змагання?**

– Працювати на ПК, знати англійську, одну з мов програмування (C++, Паскаль, java), мати досвід програмування й участі у поєдинках, а ще бути асом з певного класу алгоритмів.

– **Як проходить турнір?**

– Працювали у великому приміщенні. Кожна команда мала у своєму розпорядженні комп'ютер, підключений до суддівських. За п'ять годин слід було запрограмувати 8 задач. Забігаючи наперед, скажу, що кожна з наших команд справилася з шістьма завданнями.

Наші перемоги – завдяки наставникам

К. Веденський, В. Гігіняк

Кирило Веденський, Володимир Гігіняк, Олександр Рибак та Володимир Ткачук.

– **У вас великий "олімпійський" досвід це і шкільних всеукраїнських та міжнародних змагань. Що порадище новачкам?**

– Брати участь у змаганнях якомога раніше. Не відкладати на студентські роки. Будь-яка справа вимагає й знань, і досвіду. Цікаво порівнювати своє вміння з іншими, цікаво спілкуватися з однолітками, відповідально представляти свій навчальний заклад чи навіть країну серед інших. Завжди пам'ятаю, що мій успіх – то не лише особиста заслуга. Багато чудових людей мене навчали і продовжують навчати. Частина перемоги – їхня.

Записала Н.Вдовенко

В центрі уваги – проблеми системних міждисциплінарних досліджень

У розвинених країнах світу системний міждисциплінарний аналіз складно структурованих соціальних, економічних, технологічних проблем постіндустріального інформаційного суспільства вже з 50-60 років ХХ сторіччя складає теоретичне підґрунтя технологічних, соціальних і освітніх інновацій. Фундаментальні і прикладні системні міждисциплінарні дослідження українських вчених та створені ними наукові школи, розбудова яких прийшла на 60-80 роки минулого сторіччя, не були використані і підтримані протягом останніх десятиліть. Переривання спадкоємності призвело до відставання в розробці методологічного і теоретичного забезпечення цілісного системного бачення орієнтирів ефективного розвитку України. Відсутність системного бачення стала причиною хаотичності концептуальних пошуків при побудові моделей структурних змін територій і галузей України, при розробці шляхів інтеграції України в економічний, технологічний, інформаційний, освітній простір глобальної цивілізації, при осмисленні проблем взаємодії з християнськими, ісламськими, конфуціансько-буддистськими регіонами глобальної цивілізації. В сукупності це призвело до того, що Україна більш ніж десятиліття перебуває в стані перманентної політичної, економічної і соціальної невизначеності, що унеможливило розробку стратегії сталеного розвитку України в просторі глобальної цивілізації. Поступово стає очевидним, що розробка моделі тривалого розвитку України потребує системного осмислення суперечностей між "необхідністю", що обумовлена ступенем розвитку науки і технологій, та "доцільністю", що обумовлена ціннісними стереотипами суспільства, тих чи інших технологічних, енергетичних, економічних, освітніх, соціальних інновацій.

З метою консолідації зусиль фахівців різних галузей знань, міждисциплінарні фундаментальні, пошукові, прикладні дослідження та дослідно-конструкторські розробки яких спрямовані на розбудову концептуального апарату та методології системної парадигми в Київському будинку вчених НАН України (Володимирська, 45А) було створено постійно діючий семінар "Проблеми системних міждисциплінарних досліджень". Семінар, науковим керівником якого є академік НАНУ ректор НТУУ "КПІ" М.З. Згуровський, ученим секретарем к.ф.н., доц. С.А. Рижкова, розпочав роботу 30 вересня 2003 року. У вступному слові М.З. Згуровський поздоровив присутніх у залі співробітників інститутів НАНУ, викладачів навчальних закладів,

представників галузевих науково-дослідних інститутів з початком роботи семінару та закликав до плідної співпраці в реалізації моделі системної парадигми в дисциплінах нормативної науки, проективної практики, обґрунтованні стратегічних рішень у наукових, технологічних, освітніх галузях, господарських та суспільних інноваціях.

На семінарі була заслухана доповідь д.т.н., проф. А.Є.Куліковича "Системогенетика та фундаментальна революція у філософії", обговорені організаційні питання та питання наукової спрямованості семінару. В подальшому засідання будуть проходити в останній вівторок кожного місяця о 16.30 в Будинку вчених НАН України. Учасниками семінару визначено доцільним заслуховувати на кожному засіданні дві доповіді, створити вебсайт семінару та видавати щорічно науковий альманах семінару (тексти доповідей, повідомлень, обговорень).

Тези доповідей, запропоновані для семінару, можна надсилати електронною поштою (1600-1800 знаків, в середовищі Word for Windows не нижче 6.0, шрифт - Times New Roman, розмір - 14 пт., 1 інтервал), або передавати на засіданнях ученому секретарю семінару Рижковій Світлані Анатоліївні (E-mail: ryz@uninet.kiev.ua, тел/факс: 228-8518).

Хотілося б відзначити, що з виступів та назв уже запропонованих доповідей постає складність організації та проведення семінару, де суттєво різні наукові думки намагаються вирішити методологічні та концептуальні проблеми нової наукової парадигми. Нам, фахівцям в комп'ютерних технологіях навчання, тобто носіям прикладних і суто нормативних знань, не просто буде визначитися у ставленні до почутих концепцій. Але почуте безумовно заслуговує на увагу, враховуючи, що свої теоретичні концепції доповідачі обґрунтовують математичним аналізом. Ми переконані, що заслухані на семінарі доповіді сприятимуть поширенню системної парадигми та використанні в різних галузях наукової та прикладної діяльності її методології та концептуального апарату. Науковий напрямок лабораторії "Дидактик" – "навчальні комп'ютерні програми" – базується на використанні саме системного підходу, що повністю відповідає меті семінару.

В.Й.Котовський,
с.н.с., завідувач лабораторії "Дидактик",
Л.Ю.Цибільський,
ст. викладач, науковий співробітник
лабораторії.

До 100-річчя В.Є.Лашкарьова

7-9 жовтня 2003 року в Інституті напівпровідників НАНУ пройшла наукова сесія, присвячена 100-річчю з дня народження академіка В.Є. Лашкарьова.

Колишні колеги В.Є.Лашкарьова поділилися своїми спогадами. Найцінніші вітання приймав син В.Є.Лашкарьова – Георгій Ваимович, який разом з двома своїми синами в рідному Інституті напівпровідників продовжує справу батька.

До пам'ятника В.Є.Лашкарьову були покладені квіти.

Видатний український фізик **Вадим Євгенович Лашкарьов** народився 7 жовтня 1903 р. в м. Києві. У 1924 р. закінчив Київський інститут народної освіти (тепер Київський національний університет ім. Тараса Шевченка), вступив до аспірантури науково-дослідної кафедри Київського політехнічного інституту. З 1925 по 1927 р. працював у КПІ спочатку викладачем, а згодом і доцентом.

В.Є.Лашкарьов брав найактивнішу участь в організації Інституту фізики АН УРСР, де з 1929 по 1930 р. завідував відділом рентгенофізики.

У 1930 р. академік А.Ф.Йоффе запрошує вченого в лабораторію Ленінградського фізико-технічного інституту. Протягом п'яти років В.Є.Лашкарьов керує відділом рентгеновських променів, згодом відділом дифракції електронів. Разом з В.П.Лінником виконав цикл робіт з оптики рентгеновських променів. Виконав піонерські роботи з визначення розподілення електронної густини і потенціалу у твердому тілі і написав першу в СРСР монографію «Дифракція електронів». За ці роботи йому без публічного захисту було присуджено наукову ступінь доктора фізико-математичних наук. Потім, у 1934 р. В.Є.Лашкарьова було вислано до Архангельська, де він до 1939 р. завідував кафедрою фізики в медінституті.

У 1939 р. Вадим Євгенович повертається до Києва і в Інституті фізики очолює відділ напівпровідників і одночасно кафедру фізики Київського університету.

У 1941 р. вчений розпочав дослідження замиканих шарів запису мідних випрямлячів за допомогою термозонду. Він встановив, що по обидва боки запираючого шару, розташованого паралельно границі поділу мідь – закис міді, носії струму мають протилежні знаки. Це явище згодом отримало назву р-л-переходу. В.Є.Лашкарьов по праву, разом з групою американських учених, мав би одержати у 1956 р. Нобелівську премію з фізики за відкриття транзисторного ефекту.

У 1945 р. В.Є.Лашкарьова обирають дійсним членом АН УРСР.

На початку 50-х років під його керівництвом в Інституті фізики АН УРСР було організовано виробництво точкових транзисторів. У 1960 р. було відкрито Інститут напівпровідників АН УРСР, директором якого призначили Вадима Євгеновича.

Основні наукові праці В.Є.Лашкарьова присвячені вивченню дифракції електронів та фізиці напівпровідників. Відомими також є праці з дослідження механізму виникнення фотоелектрорушійних сил в напівпровідниках, з фотопродовності, біполярної провідності та електронних рівнів на поверхнях напівпровідників.

Вадим Євгенович приділяв велику увагу підготовці наукових кадрів. У КДУ при кафедрі фізики він ввів спеціалізацію "фізика напівпровідників", а згодом створив першу кафедру напівпровідників. При безпосередньому його керівництві та консультаціях було захищено значну кількість докторських і кандидатських дисертацій.

Помер В.Є.Лашкарьов 1 грудня 1974 р. У 2002 р. Інституту напівпровідників АН України присвоєно ім'я В.Є.Лашкарьова.

Т.І.Озоженко, ст. н. с. ДПМ

Незабаром виповнюється 70 років із часу заснування металургійного комбінату "Запоріжсталь" – індустріального гіганту, металопродукція якого відома в багатьох країнах світу. Починаючи з 16 листопада 1933 року "Запоріжсталь" є провідним серед металургійних заводів України, сьогодні він експортує чавун, гнуті профілі, листовий прокат у 50 країн світу.

Протягом десяти років традиційно сформувалося співробітництво між колективами "Запоріжсталі" та НТУУ "КПІ", зокрема, із випускниками та студентами інженерно-

На сьогодні ця співпраця продовжується, і тут висловлюємо щиру подяку генеральному директору комбінату "Запоріжсталь" В.А.Соцькому та всьому колективу комбінату за підтримку і уважне відношення до звернень НТУУ "КПІ" з питань практичної підготовки спеціалістів – організації та проведення навчальної практики студентів, що сприяє якійсній підготовці фахівців-металургів.

В цьому році, як і в попередні роки, за сприяння Міністерства промислової політики України і, зок-

ну слябінгу "1150" при прокатці зливків масою 20 т, який "граючись" видає сляби товщиною 100-200 мм не можна було відірвати очей. Подальша обробка слябів на безперервному стані гарячої прокатки "1680" схожа на дії чародія, з волі якого мчить гаряча стрічка металу, зменшуючись до 2,0...6,0 мм. За рік тут виготовляють 3,0 млн. т листового прокату.

У цеху холодної прокатки студенти ознайомилися з роботою станів, які забезпечують виробництво листа товщиною 0,2...2,5 мм, шириною 10...1500 мм і довжиною до 4000 мм.

Студенти ознайомилися також із ливарним цехом.

Ознайомчі екскурсії були проведені також на інших запоріжських підприємствах.

На ВАТ "Дніпроспецсталь" студенти побачили електрошлаковий і вакуумно-дуговий перепаля, напівбезперервний розлив сталі, установку "піч-ковш", індукційну і дугову печі великої ємності.

На ВАТ "Запоріжжкокс" студенти ознайомилися з технологічним процесом отримання коксу, побачили коксові батареї, були свідками вивантажування коксу і його гасіння. Тепер студенти знають, що для отримання коксу треба мати вугілля різних марок, яке коксується.

На ВАТ "Запоріжський завод феросплавів" пройшли по всьому технологічному ланцюгу отримання марганцевих і силікомарганцевих сплавів. Дуже вразила робота трьох електричних феросплавних печей.

На ВАТ "Запоріжський виробничий алюмінієвий комбінат" студенти дізналися, що алюміній отримують електrolізом розплавлених солей і на 1т первинного алюмінію витрачається 17000 кВт-годин електроенергії і майже 2т глинозему.

У всій складності технології виробництва стало перед студентами Казенне підприємство "Запоріжський титано-магнієвий комбінат". Дуже важко за одне відвідування вивчити процес отримання металевого титану, але студенти дізналися, що як вихідні матеріали використовують ільменітовий концентрат, або рутил. За допомогою відновлювальної плавки отримують шлак, який хлорують, отримуючи чотириоксидистий титан, після відновлення якого проходять такі заключні операції: титанова губка – переплавка губки – ковкий титан.

Студенти були у захваті від побаченого і взагалі від самої поїздки: вперше у відрядженні, вперше побачили велику металургію і споріднені виробництва, вперше написали звіт про практику. Поїздка здружила студентів, і вони запитували керівників практики: "Коли ще поїдемо на практику?", а на пам'ять про перебування у м. Запоріжжі оформили цікавий фотостенд.

Д.Ф.Чернега, В.Т.Яковлев

Створено Китайську студентську спілку

2 жовтня 2003 року відбулися установчі збори Китайської студентської спілки (КСС), у роботі яких взяли участь другий секретар Посольства КНР в Україні пан Лі Шу Цзин, керівник Управління з міжнародних зв'язків пан Б.А.Циганок і заступник декана по роботі з іноземними студентами пан В.І.Храпак. Затверджено робочий комітет з 20 чоловік. Головою спілки обраний Чен Вень Хао, заступником – Ма Пін.

Основні цілі нашої організації:

- зміцнення міжнародних відносин;
- співробітництво з українськими студентськими і молодіжними організаціями і взаємодопомога;
- залучення китайських студентів до наукової і суспільної діяльності;
- захист прав китайських студентів;
- забезпечення соціальної допомоги і підтримки;

– подолання мовних і психологічних бар'єрів;

– вирішення дисциплінарних проблем, питань матеріальної допомоги, проживання і працевлаштування.

КСС – перша організація китайських студентів на базі НТУУ "КПІ". В основу її створення була покладена ідея сполучної ланки між китайськими й українськими студентами. Ми вважаємо, що наявність гарних, теплих взаємин, дружньої атмосфери дозволить побудувати цілісну систему, що сприяла б взаємозбагаченню духовними і моральними цінностями, подоланню мовних бар'єрів і, у результаті, створенню міцної студентської родини.

КПІ – наша велика загальна родина. Ми раді, що живемо й учимося тут. Ми готові завжди і в усьому прийти на допомогу і сподіваємося, що наша організація побудує дружній міст між націями.

Чен Вень Хао, Ма Пін
студенти ФММ

УНІКАЛЬНА КНИГА

8 жовтня у приміщенні Російського медіа-центру було презентовано перевидане унікальне видання 1913 року: «Художній ілюстрований альбом Всеросійської виставки у м. Києві (1913 р.)». Видання відтворено у такому ж вигляді, як це було зроблено у 1913 році, – без перекладу, без редагування, без якихось купюр чи інших коректив у тексті та ілюстраціях. У презентації взяли участь організатори цієї добродійної акції – Надзвичайний та Повноважний Посол Російської Федерації в Україні Віктор Черномірдин та президент Громадського фонду Святого Андрія Первоверховного Анатолій Коваленко.

Для розташування Всеросійської виставки 1913 року у Києві було виділено велику територію у районі Троїцького майдану, що прилягає до Великої Васильківської вулиці, і Черепанову гору (нині там знаходиться національний спорткомплекс «Олімпійський», Національний університет фізичного виховання і спорту України, готель «Спорт» і будинок, де містяться Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту та Національний олімпійський комітет України).

У великому за обсягом (374 книжкові сторінки великого формату, де вміщено більше 390 фотоілюстрацій) альбомі не лише відображено хід підго-

товки і проведення Всеросійської виставки 1913 року, першої Російської Олімпіади та інших тісно пов'язаних між собою подій, але і містяться історико-економічний нарис про місто Київ, докладний всебічний опис виставкової експозиції, різні павільйонів та найбільш суттєвих з експонатів, що демонструвалися там, а також нариси про промислові, торговельні та інші підприємства, які брали участь у цій виставці.

У виставці брав участь і КПІ. Про це в книзі сказано так: «Київській Політехнічній Інституту Імператора Александра II виставили масу інтересних і почитальних експонатів; жаль тільки, що, за недостатком міста в павільйоні Ученого Отділа, більша частина експонатів була виставлена в самому Інституті».

Всє чотири відділення Інституту приносили участь на Виставку.

Механіческое відділення експонувало діаграми, характеризуючі розвиток і сучасне состояние відділення, графічеські роботи і проекти студентів, фотографії лабораторій і студентеські роботи в механічеських мастерських, инженерно-строительное відділення – диаграммы, графічеські роботи і проекти студентів; химическое відділення – диаграммы и фотографії и, наконец, сельско-хозяйственное відділення – диаграммы, фотографії лабораторій и дипломные работы студентів. Всє експонаты представляли громадний інтерес для специалистов». Інф. "КПІ"

Вид на Виставку з верхніх терас

ЗГАДУЮЧИ ПРАКТИКУ

Студенти ІФФ разом із керівником практики В.Т.Яковлевим біля мартенівського цеху

фізичного (в минулому металургійного) факультету. Серед його випускників – визначні фахівці в галузі металургійного виробництва, доля яких пов'язана із "Запоріжсталлю". Одним із перших, після закінчення КПІ, з 1948р. тут почав працювати А.Л.Турубинер – нині визнаний фахівець з автоматизації металургійних печей, із 1953 р. – В.І.Литвиненко, що був начальником доменного цеху в 60-ті роки, О.О.Герасименко після закінчення КПІ в 1954 р. пройшов службовий шлях від помічника майстра до директора комбінату у 80-ті роки. В різні роки на комбінаті успішно працювали вихованці КПІ М.П.Крикливий, Г.С.Браціло, Б.Л.Журавівський, М.М.Макаренко, В.І.Афанасьєв, В.П.Пика, П.Д.Топоренко, А.М.Бондаренко, Ю.М.Зінченко та інші.

Вчені-металурги КПІ разом із співробітниками комбінату виконували численні дослідні роботи з підвищення якості продукції, так у 1954-1956 роках під керівництвом завідувача кафедри металургії сталі професора В.І.Явойського досліджено зміни вмісту водню при плавленні та розливці сталі в мартенівському цеху. Протягом багатьох років під керівництвом професорів В.С. Кочо та В.І.Гранковського співробітники кафедри автоматизації теплових процесів металургійних печей вивчали та впроваджували прогресивні методи інтенсифікації режимів роботи мартенівських печей.

рема, заступника держсекретаря проф. С.Г.Грищенка, співробітників Міністерства Ю.С.Деркача та В.В.Ткаченка, за особистою ініціативою зав. кафедри фізико-хімічних основ технології металів члена-кореспондента НАН України проф. Д.Ф.Чернеги в Запоріжжі було організовано навчальну практику для студентів спеціальностей спеціальна металургія та ливарне виробництво чорних та кольорових металів.

Першим об'єктом навчальної практики був доменний цех, у якому на 5 доменних печях виплавляється біля 2 млн. т чавуну. Студенти побачили випуск чавуну, ознайомилися з пультом управління доменної печі №5, побували вони також на шихтовому дворі, спостерігали за роботою скіпових підійомників і дуттєвих фурм.

На другий день мартенівський цех зустрів студентів гарячим диханням металу, який виплавляють у 9 печах ємністю 250-500 т з виробничою потужністю біля 4 млн. т на рік. Основна продукція цеху – зливки масою до 20 т, які використовуються для отримання листового прокату. Студенти побачили завалку шихти у печі, випуск металу, заливку сталі у виливниці, ознайомилися з деякими технологічними прийомами доводки сталі до заданого хімічного складу.

Велике враження справили на студентів цехи гарячої і холодної прокатки. Від роботи обжимного ста-

До уваги студентів!

Профком студентів НТУУ "КПІ" повідомляє: пільговий проїзд для студентів, які мають студентські квитки із нанесеними на них голографічними захисними елементами 2003 року, можливий по 31 грудня 2003 року. Укразлізниця телеграмою від 12.09.03 № ЦЛІ-439 поінформувала всі залізніці щодо терміну дії голограм 2003 року до кінця календарного року, тобто по 31 грудня. Аналогічно буде визначатись термін дії і на наступні роки. У разі виявлення випадків відмови в оформленні пільгових квитків студентам прохання інформувати Укразлізницю за тел. 223-0215, 223-0218. Лист з цією інформацією надійшов на запит студентського профкому за підписом заступника начальника Головного пасажирського управління Укразлізніці І.Б.Бреуса.

ПОМІРКУЙТЕ!

У 1967 році в день народження діда Петя спитав його, скільки кому з членів сім'ї років. Дід відповів: "Число моїх років втричі більше за суму цифр мого року народження. Мій старший син, брат твого батька, може сказати про себе це саме. Твій батько і другий твій дід зможуть сказати це про себе в наступному році."

Про матір твоєї матері це можна було сказати в минулому році. Число років твоєї матері в наступному році буде вдвічі більшим від суми цифр її року народження. Тоді Петя заявив, що його вік дорівнює сумі цифр його року народження, а брат зможе сказати це про себе в наступному році. Скільки років кожному з членів цієї сім'ї?

У кінці 1967 року учень помітив, що вік матері дорівнює сумі цифр року народження батька і діда; вік діда дорівнює добутку цифр року народження батька; вік учня дорівнює сумі цифр року народження батька. Якщо розбити рік народження батька на грані, то сума цих граней дорівнюватиме вікові батька. Скільки років матері?

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 441-14-58, 241-66-95

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
Н.В.МУРАШОВА

Регістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Червоних козаків, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиції редакції не завжди збігаються з авторською.